

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - - - \$6.00
Za pol leta - - - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 143. — ŠTEV. 143.

NEW YORK, TUESDAY, JUNE 19, 1923. — TOREK, 19. JUNI JA, 1923.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

NEMCI PROTESTIRajo PROti NASILJU

Ameriški državni departement je dobil iz Nemčije noto, v kateri nemška vlada odločno protestira proti francoskemu nasilju. — Zahteva, naj vse slučaje preiše mednarodna komisija, je bila ignorirana. — Nasilja napram nemškim državljanom.

Washington, D. C., 18. julija. — Državnemu departmantu je bila izročena nota o nemški protestnoti. V njej je izražen odločen protest proti francoskemu nasilju.

Noto je izročil državnemu departmantu nemški poslanik dr. Otto Wiedfeldt.

Nota se zaključuje z besedami:

"Za vse posledice, ki bi se iz tega razvile, je odgovorna francoska vlada".

Po dolgem uvozu, v katerem se glasi, da so vse dosedanje podobne pozive francoske oblasti ignorirale, so navedeni posamezni slučaji, med katerimi so naslednji, jaka značilnost:

"Dne 2. maja so ustrelili francoski vojaki trgovca Schlageterja, ki je bil obdolžen sabotaže. Par ur pred usmrtilitvijo so nemške oblasti prosile za odlog, toda iz Pariza ni bilo nobenega odgovora.

"10. junija so našli na neki cesti dva francoska vojaka mrtva. Francozi se niso hoteli prepričati, kdo je povzročil njuno smrt, pač so pa ustrelili brez najmanjše preiskave šest Nemcev, glede katerih se je pozneje dognalo, da niso bili z umorom v nobenim zvezem.

"11. junija so Francozi ustrelili brez vsakega vzroka 19-letnega fanta Karla Moellerja.

"Dne 13. junija je obsodilo francosko vojaško sodišče v Mainzu na smrt nekega učitelja. Vzroka za njegovo usmrtilitev niti Francozi ne morejo navesti.

"Francoska vlada zahteva od nemške vlade, da bi pomirila prebivalstvo. Če se pa dogajajo take stvari, je to absolutno nemogoče.

"Nemška vlada je ponovno predlagala, naj se s takimi slučaji bavi mednarodna komisija.

"Francozi in Belgijci so pa dosedaj še vse tozadene predloge enostavno ignorirali.

"Nemška vlada odločno povdarja, da bo za posledice, ki se bodo razvile iz teh slučajev, odgovorna edinole Francija."

NAPREDEN VODITELJ MAJ-NARSKE UNIJE ARETIROAN.

AMUNDSEN NE BO POLETEL NA SEVERNI TEČAJ.

Kristiania, Norveško, 18. junija. — Danes zjutraj so arteriali Thoma-sa Meyerscougha, tajnika napredne mednarodne odbora U. Mine Workers. Obtožen je zarote proti vladni.

NEMČIJA BO IMELA V WASH-INGTONU NOVEGA POSLA-NIKA.

SMRT ANGLEŠKEGA ČASTNIKA V PALESTINI.

London, Anglija, 18. junija. — Sem je doseglo poročilo, da so roparji usmrtili angleškega kapitana Swana, ki je poslovao kot plačilni mojster angleške žandarmerije v Palestini. Roparji so pravčasno pobegnili.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Jugoslavija:

Raspodilja ta zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni sekorni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din. ... \$11.90 ... K 4,000

2000 Din. ... \$23.80 ... K 8,000

5000 Din. ... \$58.50 ... K 20,000

Pri nakazilih, ki značajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 10 centov za poštino in druge stroške.

Italija in zasedeno ozemlje:

Raspodilja ta zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir \$10.30

300 lir \$15.15

500 lir \$24.75

1000 lir \$48.50

Pri nakazilih, ki značajo manj kot 200 lir računimo posebej po 10 centov za poštino in druge stroške.

Etično, ki prenosi znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisočih dr.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepriskorito; it tega razlogu nam ni mogoče podati stalne cene vnaprej.

Računamo po enem enega dne, ko nam doseg poslan denar v roki.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte posamezne uradne liste.

Denar nam je poslat najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

New York, N. Y.

Glavno nastopništvo Jadranke Banks.

OGNJENIK ETNA ZAČEL BRUHATI

30,000 ljudi je brez strehe. Lava je uničila vrtne nasade. — Prebivalci beže. — Močni stresljaji so se pojavili že prejšnji teden.

London, Anglija, 18. junija. — Sem je doseglo iz Rima neoficijsko poročilo, da je začel ognjenik Etna bljuvati. Mesto Linguaglossa je lava popolnoma razdejala.

Rim, Italija, 18. junija. — Lava je začela z vso silo vreti iz žrela ognjenika Etne. Ogrožen so vse vasi v okrožju 40 milij. Preplašeno prebivalstvo beži.

Dosedaj povzročena škoda je velikanska. Par naselbin je lava popolnoma zasula.

Vasi Castiglione, Pallamea in Ferro so razdejane.

Iz mesta Linguaglossa je pravčasno pobegnilo 13,000 prebivalcev.

Kolikor se je moglo dosedaj dognati, je nad 30,000 ljudi brez strehe.

Vse kaže, da se je odprl ves severozapadni del ognjenika. Iz oprit se vali na tisoče ton lave. Lava teče s hitrostjo šestih milij na uro.

Iz leta 476 pred Kristusom je to že osemdeset izbruh Etna.

Prvi stresljaji so se pojavili že preden je bil teden, pa jih ni nihče pripisoval posebne važnosti.

POLOM VELIKEGA BANČNEGA PODJETJA.

V soboto je bankrotiralo veliko bančno podjetje v New Yorku, Knauth, Nachod & Kuhne. Pasiča znaša dvanajst milijonov dolarjev. Upniki se bodo morali zdovoljiti najbrž s petdesetimi odstotki.

Banko je poginalo v propast spekuliranje z nemškimi bankami ter transakcije z oljem.

OPOZICIJA PROTI MUSSOLINU POSTAJA VEDNO MOČNEJŠA.

Rim, Italija, 18. junija. — Po vsej deželi se pojavlja vedno večja opozicija proti fašistovski diktaturi. Povsod se strinjajo stranke, ki nasprotujejo fašistom, k odločnemu protestu proti novemu voljnemu redu.

Mussolini si je nakopal novega mogočnega sovražnika — klerikalno stranko.

London, Anglija, 18. junija. — Sem je doseglo poročilo, da so roparji usmrtili angleškega kapitana Swana, ki je poslovao kot plačilni mojster angleške žandarmerije v Palestini. Roparji so pravčasno pobegnili.

Lausanne, Švica, 18. junija. — Konferenca glede Bliznjega Iztoča skoraj gotovo ne bo imela nobenega uspeha. Njeno delovanje je popolnoma ustavljenico. Razen konfliktov in otomanskog delga je treba smatrati vsa vprašanja za rešenja. Turki se nikakor nečejo ukloniti zahtevi, naj se plača otomanski dolg v zlatih francoskih frankih.

SLABI USPEHI KONFERENCE V LAUSANNE.

Lausanne, Švica, 18. junija. — Konferenca glede Bliznjega Iztoča skoraj gotovo ne bo imela nobenega uspeha. Njeno delovanje je popolnoma ustavljenico. Razen konfliktov in otomanskog delga je treba smatrati vsa vprašanja za rešenja. Turki se nikakor nečejo ukloniti zahtevi, naj se plača otomanski dolg v zlatih francoskih frankih.

RADIKALNI ŠTRAJKARI.

Chicago, Ill., 18. junija. — Turki so živeli številni strajki, ki namenjajo za dnevine racije morjan, kot zdravilo.

Ameriška vlada ustvara na svojem stališču, da mora biti vsak parnik, ki dospe v kako ameriško pristanišče, popolnoma "suh".

NADŠKOF IZ LIME JE OBISKAL NEW YORK.

V New York je dosegel iz Lime Monsignor Emilio Lisson, glavar katoličke cerkve v Peru. Pripljal se je s parnikom Santa Teresa. Iz New Yorka se bo podal v Washington, kjer bo obiskal papeža inuncija.

DNEVI CUNOVEGA KABINETTA SO ŠTETI.

Berlin, Nemčija, 18. junija. — Turki so živeli številni strajki, ki namenjajo za dnevine racije morjan, kot zdravilo.

Franck Saksler State Bank

52 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Glavno nastopništvo Jadranke Banks.

TUDI ŽENSKE PRIHAJajo NA VRSTO...

Slika nam kaže Mrs. Loretto Thomson iz New Yorka, ki je s svojim avtomobilom tako nepravno dirjal, da je do smrti povzročila enajstletnega Domini ka Leo. Obsojena je bila zastran umora na deset let ječe. Slika je bila vzeta v sodni dvorani, ko se je ubjalka poslovila od svojega sina. Ker je precej bojata, je dvomljivo, če bo se dela deset let.

V HALIFAXU BO ZALOGA ŽGANJA

FRANCOZI HOČEJO TRGOVATI Z RUSI

Ladje, ki plujejo v New York, odlože v tem pristanišču svoje zaloge žganja ter se preskrbe z njim na svoji povratni vožnji.

FRANCOZI TRGOVATI Z RUSI

Francoska trgovska delegacija posluje v Moskvi, toda francoska vlada pravi, da je to povsem privatna zadeva. — Sin "milijonarskega socijalista".

Pariz, Francija, 18. junija. — Sem so dosegla poročila, da se na haja v Rusiji posebna francoska trgovska komisija, ki posluje pod vodstvom Julesa Guesdea.

Brzejavke omenjajo, da gre pri tem za strogo privatno podjetje in da nima vlada s to komisijo absolutno nobenih stikov.

Ce je to pes ali ne, se bo pozneje izkazalo. Na vprašanje nekega poslanca je vladni zastopnik odgovoril, da vlada zaenkrat še ne namerava obnoviti svojih trgovskih odnosov s sovjetsko Rusijo, kljub temu je pa toliko liberalna, da ne brani nobenemu francoskemu privatnemu podjetju in ki se ne obnaša ter nastopa kot bi moral nastopati ameriški državljan.

Stavka v tem rovu je izbruhnila približno dne 1. maja, ko je bil odpuščen neki uslužbenec, ker ni hotel delati po noči potem ko je delal celi prejšnji dan. To je bil prvi slučaj, v katerem ni hotel superintendent, Mr. Gooch, priznati komiteja za pritožbe. Do onega časa je bil komitej za pritožbe priznan od krajne uprave. Stavka je bila proglašena po resnem naporu, da se zoper vzame na delo odpuščenega uslužbenca. William Blizzard, predsednik podokraja št. 2, je bil pozvan, naj posreduje ob tej priliki in ko se ni hotel superintendent sestati z njim obenem s komitejem za pritožbe, je oficijelno odobril stavko, ki se vrši od onega časa naprej.

Stavka približno pet in sedemdeset mož in odkar je izbruhnila stavka, je uvedla kompanija večje število zaposlenov in nekako pet in dvajset teh je sedaj na delu v rovu. Ta kompanija odpošilja delavce skrbel distrikta št. 17, United Mine Workers of America in v premogarskih krogih prevladuje dobro utemeljeno naziranje, da ne bo mogla Coal River Collieries Company nikdar izbiti nobenega dobička za pol milijona dolarjev investiranega kapitala in da je stališče kompanije napram uniji le nekak "smoke screen", nekak zastor iz dima, da se na ta način hrani delničarje mirne.

Premog, ki je last te kompanije, je zelo lahke teže polne nečistosti in v kratkem času se ne bo izplačalo kopati tega premoga, tudi če sklene kompanija dogovor z United Mine Workers of America in sicer radi fizičnega stanja ter slabe kakovosti žile, katero skušajo operirati.

Bratovščina strojnih inžinirjev razvija nadaljnjo operacijo ob Laurel Creek, v bližini Seth, Boone okraj, W. Va., ki obeta postati precej uspešna operacija, kajti kakovost premoga je neizmerno boljš

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by
Mavroso Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDICT, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
65 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Is sent Every Day Except Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$8.50

Advertiser's Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan in vsebuje nekaj in pravljice.

Uradni tisk podjetja se ne prihvaja. Denar nad na blagovni po-

značju je vselej dobrodošen. Pri spremembah kralja narodnikov, gospodov, da se nam

tudi prejmejo blagovne naznake, da hitreje najdejo nadzornika.

"GLAS NARODA"

65 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2878

FORD

Dosti se je že govorilo in pisalo glede priganjalnega sistema, v Fordovih napravah nad delavci.

Dosti tega, kar se je govorilo in pisalo, je brez dvoma resnično. Pri veliki meri standardiziranja industrije in vsled tega, da se je uveljavilo vse proizvodnijske procese s stroju slično natančnostjo ali preciznostjo, v kateri sega vsako posamezno kolesce natančno v drugo, zna iztisniti Fordov sistem iz vsakega delavca največjo proizvajalno silo. V tem oziru so Fordove industrije slične vsem drugim, ker silijo delavce, da se napenjajo prav do izčrpavanja. Dosežena produkcija pa je večinoma rezulta uvedenih sistemov.

Fordove industrije pa se razlikujejo od drugih v razmerah, v kateri so delaveci zaposleni. Obratni prostori so čistejši in svetlejši kot skoro vsi drugi. Nevarnosti so manjše. Boljše je skrbljeno za zdravniško in operativno pomoč. Poročajo, da imajo delaveci v majhnem rudniku v Michiganu na razpolago pršne kopeli, omare za obliko, katere lahko vsak sam zaklene ter snažen prostor za zavijanje lunca. Ford je spoznal, da se izplača nuditi delavcem par večjih udobnosti.

Uvedba takih razmer v Fordovih obratih pri uspešnem vzdržanju njegovih velikanskih dobičkov nam kaže, da ni absolutno nikakoga opravičila za neznosne razmere, katere lahko še vedno zasledimo drugod v ameriških industrijah. Kapitalisti te dežele nimajo niti tega opravičila, da varujejo svoj dobiček z vzdržanjem strašnih razmer, ki še vedno prevladujejo v ameriških premogovnih kih ter napravah jeklarskega trusta.

Razvoj Fordovih industrij stavljata delavsko gibanje pred nove in zelo resne probleme. Strokovne organizacije so skoro popolnoma izključene iz Fordovih tvornic. Avtomobilska industrija je kot celota skoro popolnoma strokovno neorganizirana. Poleg jeklarskega trusta je avtomobilska industrija ena najmočnejših trdnjav "open shopa" v Združenih državah. Prav kot jeklarsko industrijo bi bilo mogoče tudi avtomobilsko industrijo organizirati le s pomočjo novih in modernih metod. Delavsko gibanje se mora naučiti, da resno razmišlja in da pojmuje velikanske sile, ki mu stope nasproti na tem polju.

Nadaljni problem, katerega nudijo Fordove industrije, je konsolidiranje ter vzpostavljanje različnih polja industrijskega delovanja pod eno in isto upravo.

To kaže, da se morajo delaveci ne le industrijsko organizirati, da lahko uspešno nastopijo v avtomobilski industriji, temveč da morajo proizvesti tudi popolno koordiniranje sil v različnih industrijah, ki so s kapitalističnega stališča popolnoma združene pod vlado in kontrolo največjih trustov, kar jih je kedaj videl svet.

V vsem tem pa se nam tudi razkriva pogled na čuda, katera je mogoče dosegeti v industriji s pomočjo tehničnih napredkov, da se izboljša in olajša delavne pogoje za delavce, zaposlene v industriji. Položaj delavev pa se bo v resnici izboljšal še tedaj, ko bodo prevzeli delavci posest in kontroliranje proizvodnijskih sredstev.

D op i s i .

Girard, Kansas.

Pred kratkim smo imeli tukaj po pogreb. Pevsko društvo "Prešeren" mu je zapelo ob odprtju grobu krasno žalostnik. V srečo segajoč goror je govoril rojak g. Butkovič. Pokojnikov grob je bil ves posut s cvetjem. Moje sožalje staršem, ki so izgubili sina-edina.

Poročevalce.

Izpremembe v notarski službi.

Notar dr. Ivo Šorli je premenec iz Rogatec v Šmarje pri Jelšah, notar dr. Fran Prisljan pa iz Težice v Ribično. Za notarja sta imenovana notarska kandidata Lavoslav Sevnik za Rogatec in Janko Svetič za Tržič.

ALI VESTE,

da je nemški cesar Rudolf II. ustaneval Novo Mesto ter dal mestu posebne pravice, ki so bile še pred kratkim veljavne. Ali veste, da se lahko vse 100% riste turške cigarete, se kaže Heimar?

Sedaj je čas za nove vloge.

Početkom 1. julija prične se nova doba za obrestovanje vlog. Pri tej priliki hočemo vse vloge, katere prejmemo do 10. JULIJA, obrestovati že s

1. julijem

na

"special interest account".

Vporabite to priliko in vložite Vaše prihranke pri nas, kjer so varni in Vam nosijo —

4% na leto.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

Novice iz Slovenije.

Rudarska stavka v Zagorju.

V revirju Kisovec zagorskega rudnika je izbruhnila stavka. Rudarji so se obrnili proti obravljajušemu inženjerju Laporniku, češ, da so varnostne razmere v revirju skrajno neugodne in da je on kriv. Zahtevati so tako žejajo spremembo v vodstvu obrata. Njihovi zahtevi je predražilo celokupno delavstvo zagorskega rudnika ter je ustavilo delo. V Zagorje sta dospela načelnik okrožnega rudarskega urada iz Ljubljane inž. Pehani in zastopnik glavnega ravateljstva trboveljske družbe ravatelj inž. Heinrich. V pogajanjih z delavci je družba pristala, da se njihovi zahtevi ugodijo, ako komisiji ogled pokaže nedostatke pri varnostnih napravah. Vršil se je komisiji ogled ob navzočnosti uradnih funkcionarjev in zastopnikov trboveljske družbe z vrnitvijo Kisovec zagorskega rudnika. Rudarska stavka je izbruhnila v revirju Kisovec zagorskega rudnika, ki so ga domačini, kateri so svoje hiše okrasili z zastavami, prisrčno pozdravili. Pred Zdravljanskim domom se je nato vršilo razvijanje prvega praporja Orjune v Sloveniji. Prapor je krasno deščen na državnih barvah, ki ima na eni strani napis "Orjuna Bled", na drugi pa "Za nacijo". Kumija je pripravila na prapor krasen trak. Po govoru gg. Kranjca in Žnidarskeša je izročil prapor začetniku. Naslednje jutro je izbruhnila stavka pet kapljic hudičevega olja v njegovo kavo. Mož je izplil, si obrasil z dlanjo usta in odšel. Prepričana sem bila, da ga bodo na cesti obšle slabest. V duhu sem si že slikala slabosti samskega stanu. Zvezčer je pa prisel, bolj zdrav kot ponavadi. Naslednje jutro sem kanila pet kapljic hudičevega olja v njegovo kavo. Popil je in se mi je, grdoba, še prijazno nasmehnil. Vsak dan sem mu dala več hudičevega olja. Njemu pa nič nič. Včeraj sem mu malila v skodelico samega strupa ter prisreljala par kapljic kave zastran oksusa in barve. Šel je in se vrnil zdrav in vesel. Jaz sem obupala. Hudičevega olja mi je zmanjkal, da je padel na tla pol v nezavesti. Ko so mu prišli njegovi tovarisi z dela na pomot, je Namjer začel obupno krčati; mi vidi več. Obvezan, kolikor se je dalo, je bil ponosrečen prenesen v Goričko, kjer je bil pregledan od zdravnika. Ta je konstatiral, da gredo skozi obe očesi. Pri preizkušnji je Namjer izjavil, da vidi samo eno oko in sicer slabotno. Nesečeni delavec je bil z vlastom pripeljan v Trst, kjer je bil sprejet v V. oddelek mestne bolnišnice. Zdravnički upaj, da mu rešijo eno oko. Drugo je izgubljen.

Smrt narodnega delavca.

V ljubljanskem Leoniuču je umrl Ivan Mund, vladni svetnik v pokoju. Pokoju je svoječasno bil sef veterinarskega oddelka pod narodno vlado, še prej pa višji živinozdravnik v Brežicah. Bil je znan naroden delavec, ki je stal vredno v prvih borbenih vrstah ter je tudi v najhujših časih pred vojno poudarjal svoje nacionalno prepirčanje. Uklonil se ni nobenemu naletu, vsled česar je moral pretreti marsikalsko preganjanje. Intenzivno delo za narodno stvar ga je vezalo z nedavno umrlim sod. svetnikom Sitarjem, ki je Brežičanom v najboljšem spominu. Pokoju zapušča edinega sina, državnega pravdnika dr. Gustava Mundo.

Poročila sta se

finančni računski redovnik Janko Matičič iz Ljubljane in gđe. Frančica Modic z Rakova.

Težka nesreča pri delu.

Delavec pri gradbeni družbi "Obnovi" v Ljubljani, Franc Tanko, je padel z voza za prevažanje potrošnika in si pri padcu prebil lobanje. Prepeljali so ga v nezavestnem stanju v bolnico. Njegovo stanje je zelo opasno.

Severova zdravila vzdružujejo zdravje v družinah.

Kot izvrstno zdravilo za prebavo in grenčec — jemljite

Severa's Balzol

(prej znani kot Življenski Balzol)

Priporočen za

neprebavljanje, zastarela za-
pta in oslablosti.

Cena 50 in 85 centov.

Vpremetno sanj v jakosti

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Peter Zgaga

V listih sem čital naslednjo značilno zgodb:

Postarna drobna ženica se je hotela ločiti od svojega moža, češ, da jo vsak dan pretepa. Ženica je majhna, drobena, če tehtata so funtoi je že veliko. Njen mož je pa velikan in divjak v pravem pomenu besede. V cirkusu je že nastopal, kjer so mu lomili skale na glavi ter se je za malo odškodnino pustil povoziti z avtomobilom, v katerem je bilo pet oseb. Močan je, da bi lahko jeklo grizel. Močan je, da bi lahko iztisnil kaplio vode iz sedem let starega drena. In ta divjak je pretepal svojo ženico vsako jutro, opoldne in zvezčer.

Pred sodnikom je navedla ženica naslednje vzroke za ločitev zakona:

Ugodila sem vsaki njegovi ženici, ubogala sem ga na miglijaj, toda za vsako uslužbo pa padla njegova trdna pest po moji glavi.

Pa me srča nekega dne prijateljice ter pravi: — Vaš kaj, zastrupi ga.

Dobra misel, fin načrt, če se bo posrečil, seveda. Prijateljica mi je dala cel kvart hudičevega olja. Prvi dan sem kanila kapljice hudičevega olja v njegovo kavo. Mož je izplil, si obrasil z dlanjo usta in odšel. Prepričana sem bila, da ga bodo na cesti obšle slabest. V duhu sem si že slikala slabosti samskega stanu. Zvezčer je pa prisel, bolj zdrav kot ponavadi. Naslednje jutro sem kanila pet kapljic hudičevega olja v njegovo kavo. Popil je in se mi je, grdoba, še prijazno nasmehnil. Vsak dan sem mu dala več hudičevega olja. Njemu pa nič nič. Včeraj sem mu malila v skodelico samega strupa ter prisreljala par kapljic kave zastran oksusa in barve. Šel je in se vrnil zdrav in vesel. Jaz sem obupala. Hudičevega olja mi je zmanjkal, da je padel na tla pol v nezavesti. To je padel na tla pol v nezavesti. Ko se mu prišli njegovi tovarisi z dela na pomot, je bil z vlastom pripeljan v Trst, kjer je bil sprejet v V. oddelek mestne bolnišnice. Zdravnički upaj, da mu rešijo eno oko. Drugo je izgubljen.

Mladenka zadušila novorojenčka.

Pred nekaj tedni je dobil preiskovalni sodnik komenske preture dr. Cociani na Krasu poročilo karabinjerjev v Brjah pri Komnu, v katerem poročilo je bila 27 let starca Alojzija Grigča, stanovanega na št. 39 omenjenega kraja, obtožena, da je porodila skrivajoči te dni ter da zakrila novorojenčko.

Nesečeni delavec je bil z vlastom pripeljan v Trst, kjer je bil sprejet v V. oddelek mestne bolnišnice. Zdravnički upaj, da mu rešijo eno oko. Drugo je izgubljen.

Odpust železničarjev v Julijski Krajini.

Zeleniško ravateljstvo v Trstu mora odpustiti iz službe vse one železničarje, ki so bili sprejeti v službo po napovedi vojne Italije od strani Avstrije in ki se niso borili v italijanski vojski. Tačnih železničkih uslužbencev je v Julijski Krajini okoli 400.

Jugoslavanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jeduota

Inkorporirana 1. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.

Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neizplačljivi smrtni: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNICK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.

MOHOR MLADIĆ, 1324 W. 18 Street, Chicago, Ill.

SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.

GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.

Za daljše življenje.

Povprečna dolgost človeškega življenja ni povsod enaka. Zavarovalne družbe morajo v svrhu svojih poslov voditi natančen račun o tem, koliko let se sme pričakovati, da bo kdo živel. Povprečnost človeškega življenja se naslanja na natančne statistike, iz katerih se izračunajo leštive in pričakovani dolgosti zavarovančevega življenja.

Povprečno najdaljše na svetu živijo v Novi Zelandiji. Statistike tam izkazujejo, da se od vsake novorojenke sme pričakovati, da bo živila povprečno 61 let in skoraj 10 mesecev. Najmanjša povprečna dolgost življenja pa prevladuje v Indiji, kjer se od vsake novorojenčka moškega spola sme pričakovati, da bo povprečno živel le 22 let in nekaj čez sedem mesecev. To nizko razmerje seveda ne pomenja, da ni starih ljudi v Indiji, ampak je pripisati večinoma visokemu številu otrok, ki pomirajo v rani mladosti.

V Združenih državah znaša povprečna dolgost življenja pri moških 54 let.

Da je to razmerje tako različno po svetu je posledica socijalnih in gospodarskih razmer, obstojecih v raznih deželah.

Tekom zadnjega stoletja se je povprečna življenska doba podaljšala v vseh civiliziranih državah na svetu, kar je najboljši dokaz, da se gmotno stanje širokih mas ljudstva izboljšalo. Na Angleškem in Velskem se je tekom zadnjih sedmih desetletij dolgost človeškega življenja podaljšala za dvanajst let in pol. Na Švedskem, ki ima tozadovno na razpolago najboljše zgodovinske podatke na kontinentu, znaša povisek tekom zadnjih osemdesetih let nič manj kot štirinajst in četr leta. V Združenih državah ima država Massachusetts najstarejše podatke; tekom zadnjih 65 let se je povprečna dolgost življenja podaljšala za 15 let.

Po navedbah dr. Dublina, statističarja velike zavarovalne družbe Metropolitan Life Insurance Company, je za časa, ko so na Angleškem prvič stavili lestevio o pričakovani dolgosti človeškega življenja, le 295. odstotkov izmed moških in 324 odstotkov izmed ženskih dosegalo starost 65 let, dočim po zadnji lestevici 43.5 odstotkov izmed moških in 51.2 odstotkov izmed ženskih dosegalo to starost. V Novi Zelandiji, kjer ljudje povprečno živijo najdaljje, je tekom let 1906–1910 izmed moških 55.9 odstotkov dosegalo to starost in izmed ženskih kar 60.5 odstotkov.

V Združenih državah — kakor rečeno — se sme od vsakega novorojenčka pričakovati, da bo povprečno živel 55 let. To razmerje bi se prav lahko povišalo na 65 let. Umriljivost dobi od rojstva do petega leta starosti bi se lahko znižala za približno dve tretini, umrljivost od petega do desetega leta za dve tretini in pol, od 10. do 60. leta za polovico in od 60. do 70. leta za polovico oziroma manj do ničle.

Petnajst odstotkov od vseh ljudi, ki pomirajo tekom leta dini, so otroci v prvem letu starosti. Ta preečinja umrljivost dojenčkov, ki vpliva znatno na povprečno dolgost življenja vsega prebivalstva. Mortalitet otrok pa se da preprečiti razmeroma lahko.

Kar se tiče na pr. moralite izmed triletnih otrok, je dve tretini smrti pripisati takim nalezljivim boleznim, kot je legar, dristol, ospevica, škrilatika, oslovska kašča, difterija, tuberkuloza itd. Kdo bi pa zanikal, da se vse te bolezni dajejo preprečiti in kontrolirati, ako le to hočemo?

Da se umrljivost v dobi od 10. do 60. leta zniža za polovico, je treba le, da znižamo mortalitet obstoječo sedaj v Novi Zelandiji, za dvajset odsto. Izkušnje najboljših zavarovalnih družb dokazujejo, da je to mogoče doseči.

Dr. Dublin povdariča previsoko umrljivost vsled nezgod na delu in vpliva nekaterih poklicev na zdravje. On trdi, da smo pravzaprav še le komaj začeli horčiti pro-

ti smrtonosnim vplivom nekaterih poklicev. Posledice strupenih plinov, kvarnih prašin, stik s strupenimi snovmi, predolge ure dela, vse to pospešuje umrljivost, dočim so nezgode na delu odgovorne za kar petnajst tisoč smrti na leto, in to večinoma ljudi v najboljši dobi življenja. Vsa ta umrljivost se da preprečiti v velikem obsegu.

Reja severnih jelenov v Alaski.

Pred 33 leti ni bilo niti enega soba ali severnega jelena (reindeer) v Alaski. Danes jih je četr milijona in njih vrednost se ečni na \$6,250,000. Dve tretini sobov je lastnina Eskimojev in Indijancev, domorodeev v Alaski.

V poletju leta 1890. je dr. Jackson, generalni agent federalnega prosvetnega urada v Washingtonu, obiskal naselbine domaćinov ob tedaj že precej nepoznani severno-zapadne Alaske. Naselje je, da so domaćini revno životali preživljajoč se z onimi kitimi, tulnji in mroži, ki so jih mogli uloviti. Na drugi strani pa je našel, da le malo milj preko morja, na stran Beringovega preliva, kjer podnebje in zemlja sta popolnoma enaka, je bilo ogromnih čred sobov, ki so preživljale sibirske domaćine. Meso in mleko teh severnih jelenov je nudilo hrano, njih koža je preskrbovala domaćine z oblačilom in odjemami in vrhutega je bil sob rabljen po zimi za vprego in tako pomagal vzdrževati promet med oddaljenimi naselbinami.

Ko je dr. Jackson povrnih v Washington in poročal o tem vladu, se je vzbudilo zanimanje, da bi se sob vpeljal tudi v Alasko. Nabranja je bila iz privatnih prineskov sveta od \$2146. S tem denarjem so leta 1891 kupili prvi 16 jelenov v Sibiriji in leta 1892 nadaljnih 171. Mali parniki je prevažali jelenje iz severne Sibirijske obzimo Alasko. Od tedaj je kongres vsako leto nakazal od \$5000 do \$25,000 za kup sobov in njihovo reho. Od leta 1892 do 1902, ko je ruska vlada prepovedala nadaljno izvajanje živih jelenov, je ameriška vlada nakupila za Alasko vsega skupaj 1280 jelenov. Ta mala črka se je od tedaj toliko povečala, da je danes v Alaski 250,000 sobov.

Vlada je poskrbela za sistematičen podrek o reji severnih jelenov. Mladi Češki dobivajo podrek kot čedarji in po štirih letih vajenstva dobivajo čredo sobov v svojo lastnino. Klanjajo jelenov za meso je regulirano. Zaščito industrije je prodaja košut prepovedana razum domaćinom.

Tako se je zgodilo, da je tekom manj od ene generacije reja severnih jelenov povzdignila pašnike pod polarimi pokrajini do severnega Pacifika za celo stopinjo civilizacije; kočujoči loveci so postavili pastirji, civilizirani ljudje, katerež se redijo severnih jelenov nujno obstanek in tudi bogastvo.

Ceni se, da je v severni in zahodni Alaski približno 200,000 kvadratnih milij pustne zemlje brez dreves, ki nima nikake vrednosti za poljedelstvo ali ki bi mogli silo priraviti do tega, da bi se približali bolnikovi postelji. Mož je tekom dveh ur umrl. Pes se je na ta način s svojim tankočutnejšim vohom izkazal za mnogo boljšega prognostika kakor pa učeni zdravniki. Dognana je resnica po izkustvu, da se psi k umirajočemu nikakor nočijo približati. Zdravniki na deželi so tudi že čestokrat sami opazili, in tudi ljudje na deželi vedo natančno, da se bliža konec, če se pes nočje približati bolnikovi postelji.

Odlikovanje Slovencev četnika iz bosanske vrtaje.

Kakor smo že omenili, je bil pri Laziju napaden tovorni vlak, ki je vozil zgadaj v jutro proti Ljubljani. Napadalec je bilo sedem. Eden je skušal s kolom udariti sprevidnika po glavi, a je zgrebil svoj cilj. Tolpa je nedvomno nameravala izropati vlak. Na založki postaji je varnost precej ogrožena. Pred dnevi je bilo ukradenih iz vagona 6 vreč riz. Dne 7. maja ponoči pa je straža s streli pregnala nekaj ljudi, ki so namevali vložiti v noki vagon.

Blažen, čigar slava ne žari bolj od njegove resnične vrednosti.

Izdihavanje bolnikov.

Gnile rastlinice in glivice v človeku povzročajo neprjeten duh. Kadar prične bolnik izdihavati mrljški duh, je to skorot gotovo znjenje bližajoče se smrti. — Pes je nezmotljiv prognostik.

Fluidalni ali odlični krog človeka je živalski in vegetabilno oživen; svetloba vsebuje miniaturne rastlinice, praške, glivice in atome najfinjejšega rastlinskoga življenja. Marsikaj, kar so prirodoslove s pomočjo mikroskopa smatrali za živalice, je že izkazalo z izboljšanimi povečevalnimi stekli kot svetlobna rastlinica. — To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase. — In človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? Vse, kar ljudje vdihavajo in izdihavajo, je že mikrokozmos sam zase.

In če človek take gnile živalice in rastlinice izdihava, je njegovo izdihanje neprjetno. Intenzivno neprjeten duh pa nastane posebno v težkih boleznih, ki navadno končujejo s smrto.

To nam potrjuje Pasteur in Mečnikov. Bolezni, epidemije, nastanejo vsled izkvarjenje zraka. Kaj je torej slab zrak? V

M o r a.

Spisal Vladimir Azov.

Ivan Ivančič Krutonravov, policijski vodja mesta N-ska, je popil čašo čaja, si zapalil silno papiroško "puško" — papiroško tiste vrste, kakršne pušjo na Ruskem podzeleni policijski vodje, požarni poveljniki, načelniki jetniške srednje velikosti in ostali dostojanstveniki špartanskega življenjskega načina — in je stopil v svoj urad.

"To ni mogoče!" se je razrešil policijski vodja. "To je konec! To je svetovni potop! Prosil bom za vpopokojitev! Tak le postoma se mi primotovili pod roko, ko me baš srbi — in jaz naj se za to še zagovarjam!! — V takih razmerah ni mogoče službovati!"

Duri so se odprle, in v pisarno policijskega vodje je stopil mladi mož v obliki navadnega delaveca.

"Kaj hočeš?" se je zadrl nanj policijski vodja. "Ali ne moreš počakati zunaj?"

"Prosim, da me ne tikit!" je dejal mladi mož. "Nisva si enaka in krov fudi nisva pasla skupaj."

"Kaj praviš?"

"Prosim vas, da me vikate, sicer se na podlagi paragrafa 14. zakona o osebni nedotakljivosti proti vam pritožam pred sodnikom."

Policijski vodja se je opotekel, ter se zgrudil kakor od strele, zatet na tla. K sreči se ni udaril. Samo prebudil se je.

"Hudič ve, kaj se mi je to sanjalo?" je rekel že v budnem stanju. — "A vse to le iz teh prokletih časopisov... Kolikokrat sem si že zaprisegal, da na noč ne bom več bral časopisov, zlasti pa teh revolucionarnih ne...!"

Ivan Ivančič si je zapalil silno papiroško "puško" ter se začel oblačiti...

Smrt francoskega slavista.

V Parizu je umrl Louis Leger, mož, o katerem je znani in slavni Ernest Denis nekoč dejal, da je prvi utemeljitelj slovenskih študij v Franciji.

Leger je bil eden od onih francoskih učenjakov, ki niso študirali slovenskega vprašanja samo iz kužig. Vir, iz katerega je čpal, kadar je govoril in pisal o nas, je bilo življenje. Mnogo je potoval po slovenskem svetu, in kar je na ta način pridobil znanja, ki obelodanil v mnogih svojih pomembnih delih, ki so znatno prispomoglo do vsestranskega zbiranja med Francijo in slovenskimi narodi.

Louis Leger pa ni bil samo kulturni propagator, njega štejemo tudi med politične predhodnike nove Evrope. Dragocen pripomoček v bojni za našo svobodo je bila v očeh francoskega naroda in njegovih vodilnih politikov Legerjeva knjiga "La liquidation de l'Autriche-Hongrie" leta 1915. V tem delu se je plemeniti Leger zavzemal za osvoboditev Jugoslavije, Čehov in Slovakov izpod avstro-ogrškega jarja.

Svetovna vojna in njeni dogodki so Legerju ponovno dali priliko, da je pisal o naših vprašanjih. Storil je to vselej z neseljeno ljubomirjem do nas in z gorečim prepičanjem, da je delo za Jugoslavijo, Čehe in Slovake res idealna pozdravljavnost, kateri gre služiti vsem navdušenjem.

Največ pozornosti med vsemi Slovani je Leger posvetil žeškemu narodu, za katerega se je zanimal že izza leta 1864. Tedaj se je našel češčine in izletel v Prago. To potovanje je postalno odločilno za vse poznejše Legerjevo življenje. Na njem je sklenil posvetiti se samu enemu problemu — proučevanje slovenstva. Leger je pozneje še večkrat prišel med avstrijske Slovane. Seznamil se je z največjimi duhovi slovenske preteklosti ter je svoje delo usmeril v pravcu, ki ga je videl in spoznal pri njih.

Policijski vodja je prebledel kakor platno.

"Kaj pravite?!" je zakričal. "Zakon o osebni nedotakljivosti da je sprejet?"

"Ojoi!" je rekel tajnik. "Sprejet, sprejet, in sicer z vsemi potvrvi opozicije."

"Potemtakem zdaj že nimam več pravice, vsekati kakšno barabo po gobu?"

"Imate pravico, a on ima na spremto pravico, pognati vas pred sodnikom."

"In ne smem imenovati kakšnega knetavata tebaneba?"

"Smete, toda — pred sodnikom!"

"In torej je moja dolžnost, oči niti ne premakniti od ure, da kakški potepuh pri meni ne presedi dalje kakor 24 ur!"

"Dolžnost vaša je, da ne pose-

Molitveniki:

Duša popolna	1.—	varmen, trdo vezano	40	Isto Sesto, povest iz Abrucev veta noč	30
Marija Varhinja:		v platno vezano	70	Štiri povesti: Nagla beseda; Tujčeva osceta; Gospod Grabar; List Papirja	30
v usnje vezano	150	1. zv. Znamenje štirih	50	Slovenski pisatelji:	
Rajski glasovi:		2. sv. Darovana. Zgodovinska povest	50	2. zv. Jos. Jurčič zbrani spisi. Vsebuje 7 povesti	120
v platno vezano	70	3. zv. Jernaž Znagovšč. — Med Plazovi	50	3. zv. Dr. Ivan Tavčar zbrani spisi. Cvetje v jeseni. Visoka kronika 2.00	
v usnje vezano	130	4. zv. Malo življenje	55	Spilmanove pripovedke:	
v fino usnje vezano	160	5. zv. Zadnja knežeca vojska	75	1. zv. Maron, krščanski deček iz Libanov	25
v usnje vezano	130	6. zv. Gozdarjev sin	30	2. zv. Marijina otroka, povest iz Karavankov	25
Skrbi za dušo:		7. zv. Prihajač	50	3. zv. Kako sem se jaz likal, (Brencej)	25
v platno vezano	80	8. zv. Pasjeglavci	75	4. zv. Praski judek	25
v usnje vezano	165	9. zv. Kako sem se jaz likal, (Brencej)	60	5. zv. Tri Indijske povesti	30
v fino usnje vezano	130	10. zv. Kake sem se jaz likal, (Brencej)	60	Tonkove sanje na Miklavžev ver. Mladinska igra s petjem v 3 dejanjih	50

Poučne knjige:

Angleško-slovenski slovar (Dr. Kern)	3.00	14. zv. Ljubljanske stike. — Trdno vezano	60	Martin Kirpan. Drama v petih dejanjih	50
Angelska služba all nauk kako naj se k sv. maši streže	10	15. zv. Juan Miseric. Povest iz Spankega življenja	60	Revizor. Komedia v 5 dejanjih	100
Domači živinodravnik	1.25	16. zv. Ne v Ameriko. Po rezilnih dogodkih	60	Tonkove sanje na Miklavžev ver. Mladinska igra s petjem v 3 dejanjih	50
Dva sestavljena plesa: Četvorka in beseda spisano in narisano	35	17. zv. Sveti sin. Povest iz zvlade Akbarja Velikega	25	Ganka ljudskih iger.	
Govoreča	75	18. zv. Rdeča in bela vrimica, povest	30	1. snopč. Kmet Herod, Vedečvalka, Žepan, Sardianski, Jera nad petelinom in kesi	30
Hitrli računar	60	19. zv. Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji	30	2. snopč. Mila pod zmajem, Sv. Nedela, Sanje	30
Ugroslavija. Zemljepisni pregled	1.25	20. zv. Boj in zmaga, povest	30	3. snopč. Sinove naščevanja, Za lovišče, Občinski teplak, Dve materi, Neza z Bleida, Najdena hčer	30
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano	1.00	21. zv. Prisega Huronskega gavarja. Povest iz godovine kanadske	30	4. snopč. Mlin pod zmajem, Sv. Nedela, Sanje	30
Knjiga o dostojnem vedenju	50	22. zv. Angelj sudnjev. Brazilijška povest	30	5. snopč. Spominki: Večernizven Siroti: Oče večni; Slovenska zemlja; Zimski dan; Večerni svet; Zdravice I.; Zdravice II.; Oče večni; Tone Solince	30
Mlekarstvo o črticami za živilnoroje	75	23. zv. Zlatokoplji. Povest	30	6. snopč. Izgubljen sin, V Ječi, pastričevi in kralji, Ljudmila, — Planšarica	30
Nemško angleški tolmač	60	24. zv. Prvje med Indijanci ali vojinja v Nikaragu	30	7. snopč. Vestalka, Smrt Marije Pevice, Marijina otrok	30
Največji spisovnik ljubavnih plesa: Četvorka in beseda spisano in narisano	30	25. zv. Mlada mornarja. Povest	30	8. snopč. Junačka dekleka, Sv. Boštjan, Materični blagoslov	30
Nemščina brez učitelja 1. del	50	26. zv. Čarlji Slovenia	30	9. snopč. Izgubljen sin, V Ječi, pastričevi in kralji, Ljudmila, — Planšarica	30
2. del	50	27. zv. Vitanje, roman, trdo vezano	1.00	10. snopč. Vestalka, Smrt Marije Pevice, Marijina otrok	30
Ravilja za oljko	65	28. zv. Turk pred Dunajem	60	11. snopč. Večna mladost in lepetata, Repošter, Preperljiva sosedka	30
Perotinhar.		29. zv. Trdniki oddha	60	12. snopč. Izgubljen sin, V Ječi, pastričevi in kralji, Ljudmila, — Planšarica	30
1. letnik	60	30. zv. Umor v Sarajevo	1.00	13. snopč. Tantum Ergo. (Foerster)	30
2. letnik	60	31. zv. Črnijava Repubika. Satiričen roman, 2 knjige	1.25	14. snopč. Tantum Ergo. (Premter)	30
3. letnik	60	32. zv. Vera, roman	35	15. snopč. Missa in Honorem Caecilias — (Foerster)	30
Nihilist	40	33. zv. Veliki vsevedez	1.00	16. snopč. Mašne pesmi za mešan zbor. — (Sattner)	30
Traktični računar	75	34. zv. Vrtnar. Rabindranat Tagore, trdo vezano	60	17. snopč. Slovenska sv. maša, za mešan zbor s spremljavo orgel. (Lahvarar)	30
Slovensko-angleška slovlnica, v slovarju, trdo vezano	1.50	35. zv. Zadnji dnevni neštreljene kralja	60	Note za tamburice:	
Svetlo pismo stare in nove zavezne, vsebuje 1040 strani	3.00	36. zv. Zadnja pravda	60	Slovenske narodne pesmi za tamburški zbor in petje. (Bajuk)	1.30
Slovensko-italijanski in Ital.-slov. slovar	1.00	37. zv. Zmaj iz Bosne	1.00	Bom šel na planino. Podprt slov. nar. pesmi. (Bajuk)	1.00
Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar	50	38. zv. Zitarjevo Zlato	12.20	Na Gorenskem je letne. (Bajuk)	1.00
Slovenska Narodna mladina	1.—	39. zv. Ženini naše koprnike	35	Note za citre:	
Spretna kuharica	1.25	40. zv. Zmote in konec gospodinje Pavle Zbirka slovenskih povesti:		Saratan, Ruska pesem	35
Črnična kuharica, trdo vezano	1.50	41. zv. Vojnomir ali pogansko	35	Note za gosli:	
Učilna knjižica	50	42. zv. Hugo brezino	35	Narodni zaklad. Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi	75
Velički slovenski spisovnik raznih pism, trdo vezano	1.50	43. zv. Veselo povesti	35	Note za klavir:	
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev 1. zvezek	.65	44. zv. Povesti v slike	35	Ljubljavno blebetanje, Polka mažurka. (Jaki)	30
2. zvezek	.65	45. zv. Študent naj bo. Na vsak danji kruh	35	Ljubljavno življenje. Valček. (Jaki)	75
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev 2. zvezek	.65	46. zv. Zabavna knjižnica:		Našim rejakom. Koračnica. (Jaki)	50
Študent na kozjem etzrovu	1.00	47. zv. Pegam in Lamborghar	75	Po-drav z Bleida. Koračnica. — (Jaki)	50
Študent na kozjem etzrovu	1.00	48. zv. Črna snart	75	Pozdrav iz Dolenske. Koračnica. — (Jaki)	35
Študent na kozjem etzrovu	1.00	49. zv. Zločinec	75	Pripozmanje. Polka mazurka. — (Brecznik)	35
Študent na kozjem etzrovu	1.00	50. zv. Mož z razregano dušo	1.25	Regiment po cesti gre. Koračnica. — (Jaki)	35
Študent na kozjem etzrovu	1.00	51. zv. Hollen. Pesmi za mladost	1.00	Števno veselje. Polka.	35
Študent na kozjem etzrovu	1.00	52. zv. Slovenska Narodna Hrlica. Povestje	50	Zadnja zvezda. Polka.	35
Študent na kozjem etzrovu	1.00	53. zv. Sto ugank. (Oton Zupančič). — Po			

Iz Jugoslavije.**Kaj je slaba prehrana.**

Slaba prehrana je stradanje telesnih celic, ki je posledica napačne preosnove krvnih celic ter napadne izbere živil. Obe činjenici sta v isti meri škodljivi. Telo mora biti v najboljšem stanju, da lahko črpa vso korist iz zavžite krane. Hirana pa mora vsebovati take lastnosti, da bo nudila telesu najboljši material, katerega nato telo prebavi.

Brez dvoma žele vsi starši, da se njih otroci tako popolno razvijejo kot le mogoče. Kljub temu pa se ne ceni splošno in ne razume za slabe prehrane. Ne imeli bi v tej deželi 6.000.000 slabo prehranjenih otrok, če bi njih starši spoznavali nevarnost, v kateri se nahajajo. Starši, ki nevedoma zanemarjajo svoje otroke, ne izpoljujejo svojih naravnih dolžnosti napram otrokom in napram deželi. Vsaka mati in vsak oče bi morala sestaviti inventar ter dognati, koliko sta storila, da napravita svoje dečke in dekljice telesno sposobnim in duševno čilim, ali z drugimi besedami, koliko sta storila, da nudita svojim otrokom kar največ od življenja.

Kaj povzroča slabo prehrano.

Napačne zdravstvene navade in neprimerna hrana povzročajo stanje, ki ga imenujemo slaba prehrana. Glavni vzroki so naslednji:

Nerazdostna hrana
Napačna prisotnost (asimilacija)
Neredi v prebavnem sistemu
Siba izbera živil
Neprimerno kuhanje
Preparat
Napačen položaj
Bolesni organi
Slab vpliv v domu (pomanjkanje discipline)
Pomanjkljivi zdravstveni običaji
Pomanjkljivi prehranjevalni običaji

Kako spoznati slabo prehrano.

Znamenja slabe prehrane niso vedno očividna pogledu navadnega človeka. Če je otrok nemiren, če premalo tehta, če je bled in razdražljiv, pripisujejo matere ponavadi to stanje "rast". Dejanjsko pa je najbolj važno znamenje zdravstvenega stanja otroka njegova teža. Slaboprehranjeni otroci vedno premalo tehtajo. Vsakega otroka bi morali tehtati in meriti pravtako redno kot tehtate malega dejenčka. Spodaj priobčena lestvica glede tež vam bo kaj malo pokazala, v kakšnem zdravstvenem stanju je vaš otrok. Mekhe ohlapne mišice, razdražljive, nevolja da bi se igral takoj kot drugi otroci, pomanjkljiv tek, bleda barva kože, temni kolobarji pod vsemi oči in lasje brez bleska; vse to so znamenja nevarnosti. Če ima vaš otrok eno ali dvoje teh znamenj, ga pričnete skrbno opazovati, dokler se ne boste prepričali, da razumete njegov položaj. Nasreč pa je lahko slabo prehrano privočasno presegati in odpraviti.

Slabo prehranjeni otroci so lahki plen bolezni, prav posebno jetike, ki cvete med slabo prehranjenimi. V sledetega ogroža vsak slaboprehranjeni otrok v občini druge, kajti nalezljive bol zni med slabici, kakor hitro so izbruhnile, pomenja nevarnosti za vse druge. Radi otroka in tudi rači občine ga skušajte vzdržati močnim in sposobnim.

Velika tavina v Balkanski banki
V prostorih Balkanske banke v Zagrebu je bila izvršena velika tativna, ko je blagajnik omenjene banke odstrelil odpeljanec banke R. Sever deželnika družbe v 3 zavojih 300.000 dinarjev, sta na zagonec način izginila dva zavaja, predno jih je prevzel in preštel odpeljance banke R. Sever. Polizia je takoj uvelia preiskavo. Nekaj sumljiva oseba, ki je najbrž izvršila tativno, je bila pozneje aretirana v Mariboru.

Obnova procesa proti kapitanu Stenzlu.